

Tieteellinen osaaminen

Millä tavalla tutkiva ote näkyy valinnoissani ja toiminnassani?

Tutkiva ote näkyy valinnoissani ja toiminnassani siten, että pyrin osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun ja keräämään tietoa aiheista, joista en välttämättä aiemmin tiennyt. Opettajan työssä tutkiva ote näkyy siinä, että otan, vastaanotan palautetta ja kehittämisohjeita esimerkiksi työkavereilta tai opintojen aikana ohjaajilta ja opiskelutovereilta. Tutkivan otteen pitäisi näkyä sekä opettajan ajattelussa että toiminnassa. Opettajan pitäisi pystyä perustelamaan valintansa valloilla olevien luotettavien tieteellisten teorioiden avulla. Päätösten tulisi myös olla linjassa opetussuunnitelman kanssa. Jo tunnin suunnitteluvaiheessa tulisi miettiä, millaisia sisältöjä aikoo käyttää sekä arvioida kuinka ne voivat tukea oppilaan oppimisprosessia.

Artikkelissa "Tutkivan opettajan rakentuminen akateemisessa opettajankoulutuksessa: kohti monimutkaisia keskusteluja." T. Autio käsittelee muun muassa tutkivan opettajan rakentumista akateemisessa opettajankoulutuksessa. Kirjoittaja esittää tutkivan opettajan idean, ja toivoo, että opettajankoulutukseen liittyvien tutkimusten tavoitteeksi ei ensisijaisesti nousisi opettajankoulutuksen välitön parantaminen tai kehittäminen, vaan sen sijaan opettajankoulutuksen moninaisten kulttuuristen kerrosten näkyväksi tekeminen, purkaminen ja niiden haastaminen. Hän jatkaa aiheesta kertomista sanomalla, että mainittua lähestymistapaa saatetaan kritisoida, koska se johtaa usein vaikeiden kysymysten äärelle. Hän painottaa kuitenkin tutkimusten tärkeyttä, jotka saattavat herättää vaikeitakin kysymyksiä, jotta mahdollisuus nähdä, kuvitella ja toimia toisin opettajankoulutuksessa tulisi selkeämmin ilmi ja keskustelu opettajuudesta syvenisi.

Millaisiin kasvatusteoreettisiin valintoihin (esim. oppimis-, tiedon- ja ihmiskäsitys) perustan toimintani? Miten yhdistän teorian käytäntöön? (Ada)

Olen opetuksessani kannattanut usein behaviorismin sekä kognitiivisen oppimiskäsityksen yhdistelmää. Behaviorismissa painotetaan usein palkitsemiskulttuuria, ja se on hyvä oppimiskäsitys tiettyjen tilanteiden, kuten ryhmätöiden hallinnassa. Oppilaat usein motivoituvat (toki usein ulkoisen motivaation perusteella) oppimisesta, kun tietävät palkinnon olevan yhteisenä päämääränä. Tämä ei välttämättä ole toki huono menetelmä, sillä oppilaat usein kannustavat varsinkin ryhmätöitä tehdessään toisiaan, ja joka itsessään kasvattaa yleisiä ryhmätöitä ja ryhmätyttöjä oppilaita toimimaan yhdessä, yhteisen hyvän vuoksi. Myös oppilaan osallisuus eli yhteisöön kuulumisen tunne voimistuu tätä kautta. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisussa *Oppimiskäsityksistä sopiviin opetusmenetelmiin* (2008) kirjoittaa Pasi Kaipainen behaviorismista; Oppiminen behavioristista kautta tapahtuu ärsykeisiin reagoimalla sekä tietoa vastaanottamalla. Kaipainen (2008) kritisoi tätä oppimiskäsitystä muun muassa liian opettaja- ja oppimateriaalikeskeisenä miltei "historiallisena" ilmiönä, joka painottaa liikaa muun muassa koearvosanoja, ja joka ei ole välttämättä kovin palkitsevaa sisäisen motivaation synnyttämiseksi.

Kognitiivinen oppimiskäsitys toisaalta painottaa mielen skeemoja sekä lapsen kognitiivisen kehityksen kulkua opetuksessa. Oppilaan täytyy ymmärtää aiheen perusteet ennen kuin voi rakentaa oppiaineen päälle uutta tietoa. Tähän vaikuttaa myös muun muassa lapsen työmuistin ja yleisen kognitiivisen kehityksen taso. Kaipainen (2008) kirjoittaa hyvin sanoin oppimisprosessista kognitiivisen oppimiskäsityksen kautta: Mielekäs oppimistilanne syntyy, kun on käytännön pulma, jossa oppilas

hankkii uutta tietoa (assimilaatio) ja jäsentää sen mielen skeemojen eli edellisen tiedon päälle (akkommodaatio).

Tämä toimii hyvin sisäisen motivaation ja ns. ”Jes, minä osaan!” ja Ahaa-ilmiön syntyyn. Siksi kannatan eritoten kognitiivista oppimiskäsitystä opetuksessani, ja perustan toimintani siihen. Toki näiden oppimiskäsityksien yhdistelmä toimii omassa opetuksessani hyvin, vaikka toinen oppimiskäsityksistä onkin hyvin ulkoiseen motivaatioon perustuva. Totean kuitenkin senkin toimivaksi ilmiöksi tiettyjen oppimistilanteiden motivoinnissa.

Epistemologiassa nojaan etenkin konstruktivistiseen tiedonkäsitykseen. Tämä ajaa oikeastaan samaa asiaa, kuin kognitiivinen oppimiskäsitys; Oppilas ei ole passiivinen tiedon vastaanottaja, vaan aktiivinen toimija, joka rakentaa uutta tietoa aiemman tiedon pohjalta. Talvitie, T. (2007, s.17) viittaa konstruktivistiseen tiedonkäsitykseen niin, että oppilas on aktiivinen oppimistapahtumassa. Oppilas muodostaa subjektiivista eli omakohtaista tietoa aiemman tiedon päälle.

Pohjaan toimintani ihmiskäsityksissä humanistiseen ihmiskäsitykseen, joka nojaa ihmisten hyväksymiseen taustasta tai katsomuksista huolimatta. Sen tarkoituksena on luopua totalitaristisista pyrkimyksistä ja luoda tasa-arvoa yhteiskunnassa. Artikkelissaan Urpo Harva (1982, s.5) kertoo humanistisen ihmiskäsityksen tärkeydestä kasvatuksessa huolimatta siitä, että yhteiskunta menestyisi ennemmin nopealla talouskasvulla.

Malviina:

Omaksumani tieto ei ole erillinen minun omista kokemuksistani ja ajatuksista, vaan ne ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Kun opin uusia asioita peilaan ja vertaan sitä aikaisemmin oppimaani. Yhdistän ne aiempiin kokemuksiin ja käsityksiin. Tällöin tieto ja opittu asia vahvistuu ja myös haastaa. Kun uusi tieto tukee omia kokemuksiani, se tuntuu helpommalta ymmärtää.

Kokemukseni vaikuttavat siihen, miten tulkitseen tietoa. Oma tausta, arvoni sekä aiemmat oppimiskokemukseni suuntaa huomiotani ja vaikuttavat siihen mikä tieto tuntuu merkitykselliseltä. Samalla tieteellinen tieto voi auttaa minua tarkastelemaan kokemuksiani objektiivisesta näkökulmasta ja auttaa ymmärtämään niitä laajemmassa kontekstissa. Havaitsen ristiriitoja erityisesti tilanteissa, joissa lukemani tieteellinen tieto ei vastaa omia kokemuksia tai arvoja. Esimerkiksi asiat esitetään yleensä selkeinä ja loogisina kokonaisuuksina, mutta todellisuudessa asiat ovatkin monimutkaisempia ja subjektiivisempia. Se voi herättää epävarmuutta ja epäluotettavuutta.

Missä oppiaineessa/oppisisällöissä olen vahvimmillani? Mikä on auktoriteettini sillä alalla?

Koen olevani vahvimmillani musiikin oppiaineessa. Minulla on taustalla vuosien musiikkiopinnot, joihin on sisällynyt sekä musiikinteoriaa että musiikin historiaa, joten koen erityisesti tieteellisen ja teoreettisen osaamiseni vahvaksi. Myös muut oppiaineet, kuten äidinkieli ja uskonto, ovat minulle läheisiä ja kiinnostavia. Pidän tärkeänä, että opettajana kehittää osaamistaan laaja-alaisesti eri oppiaineissa. Tällä hetkellä koen kuitenkin edellä mainitut aineet vahvuuksinani.

Auktoriteettini musiikissa rakentuu monesta tekijästä. Keskeistä on vahva sisältöosaamiseni, joka perustuu pitkäaikaiseen harrastuneisuuteen ja opiskeluun. Olen soittanut pianoa lapsuudesta asti ja

opiskellut musiikinteoriaa musiikkiopistossa. Lisäksi olen osallistunut erilaisiin kokoonpanoihin, kuten kuoroon, mikä on kehittänyt ymmärrystäni yhteismusisoinnista.

Auktoriteettiani tukee myös aiempi opetuskokemus musiikin parissa, esimerkiksi lauluryhmän ohjaaminen. Ymmärrän musiikin perusrakenteita ja pystyn selittämään niitä oppilaille selkeästi ja ymmärrettävästi. Koen, että vahvuuteni on myös pedagoginen lähestymistapa: pyrin tekemään musiikista helposti lähestyttävää ja innostavaa erilaisille oppijoille. Ajattelen, että jokaisella on mahdollisuus löytää oma tapansa kokea ja tehdä musiikkia. Opettajana haluan tukea oppilaita tämän polun löytämisessä. Oma henkilökohtainen kiinnostukseni musiikkiin tukee opetustani ja välittyy oppilaille.

Lähteet:

Harva, U. (1982) *Ihmiskäsitys, ihmiskatsomus ja kasvatus*. Aikuiskasvatus 1/1982.

Kaipainen, P. (2008). *Oppimiskäsityksistä sopiviin opetusmenetelmiin*. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, kehittämishankeraportti.

Sitomaniemi-San, J. 2017. *Tutkivan opettajan rakentuminen akateemisessa opettajankoulutuksessa: kohti monimutkaisia keskusteluja*. Teoksessa T. Autio, L. Hakala & T. Kujala (toim.) *Opetussuunnitelmatutkimus: keskustelunavauksia suomalaiseen kouluun ja opettajankoulutukseen*. Tampere University Press, 137 - 159.

Talvitie, T. (2007) *Käsityksiä opettajuudesta, vertailussa opettajuus ammattikorkeakoulussa ja toisen asteen ammatillisessa oppilaitoksessa*. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, kehittämishanke.